

Promotors més que traductors

Manuel Pérez Saldanya

Per tal d'arribar a l'ús normal i oficial del valencià que prescriu l'Estatut d'Autonomia, el procés de normalització lingüística ha estat i ha de continuar sent una tasca col·lectiva, on se sumen els esforços i les complexitats de tots. I dic això per les notícies aparegudes en els mitjans de comunicació relatives a les reivindicacions d'un dels col·lectius que ha contribuït de manera decisiva a la normalització en l'àmbit de l'administració autonòmica: els tècnics de promoció lingüística.

Les reivindicacions dels tècnics porten al primer pla una qüestió que és clau per a la qualitat de la nostra administració i per al futur de la llengua: quin és el paper que la Generalitat Valenciana dona a l'ús del valencià com a administració, com a institució valenciana i com a servei al ciutadà. Perquè això revela amb claredat si per a la màxima institució d'autogovern dels valencians els tècnics lingüístics que hi treballen són simples "traductors" del castellà al valencià. És a dir si, per a la Generalitat, la normalitat és que tot es faça en castellà i que aquests tècnics s'encarreguen de traduir al valencià els documents en què la versió valenciana esdevé ineludible. O, al contrari, si, com correspon al nom i a l'esperit amb què es creen les places, aquests professionals són "tècnics de promoció" i de "normalització", és a dir, promotors de l'ús normal de la llengua pròpia en l'administració que hi hauria de ser la capdavantera.

La qüestió és crucial i, com a tal, s'hauria de resoldre des de la col·laboració i el diàleg entre totes les parts implicades. Decidir si els tècnics han de dependre de manera funcional i orgànica d'una Subdirecció de Política Lingüística o si han d'estar adscrits a cada conselleria entra dins del marge de discrecionalitat i d'organització que la Generalitat té com a administració. De fet, pot ser beneficiosa una coordinació eficaç de tots els tècnics. Però més enllà d'aquest fet organitzatiu, allò que sembla indiscutible és que la millor —si no l'única— manera d'exercir les tasques de promoció en una conselleria o unitat administrativa és integrant-s'hi i entrant en contacte directe amb el personal de cada centre.

Quant al model de llengua, un altre punt que s'ha suscitat, hauria de ser flexible i entenedor, i alhora neutre i formal, com fan totes les llengües de cultura i com correspon a l'àmbit de què es tracta. Els *Criteris lingüístics de la Generalitat Valenciana*, els únics formalment publicats per la institució, compleixen aquest paper i, de fet, foren elaborats conjuntament per tècnics de la Generalitat i d'altres administracions públiques, com la Diputació o les universitats, en un valuós consens i amb una connexió que caldria no malbaratar. No cal dir que els criteris no són estàtics i, si cal, es poden revisar, però sempre comptant, com ja es va fer en el seu moment, amb la participació de tots i amb els consensos necessaris.

A l'interior d'una àrea metropolitana

El problema de l'Albufera són les aportacions d'aigua al llac

VE DE LA PÀGINA 1

No tot està perdut, a pesar que en l'assumpte del Parc entra un batibull d'entitats: pescadors, arrossers, la Confederació Hidrogràfica del Xúquer, la Diputació de València, ajuntaments...

Carles Sanchis, que investiga aquests problemes en la Universitat Politècnica, afirma que la pesca té una situació molt compromesa, per això la necessitat del BIC, "la mala qualitat de les aigües és quelcom que cal resoldre. El pla del Parc Natural va per aqueix camí. De fet les inversions han estat espectaculars. El model de desenvolupament del franquisme està passant factura als valencians; estem pagant aqueixos errors i, a malgrat això, no arribem a un nivell òptim. El problema són les aportacions d'aigua. El Xúquer ofereix cada vegada menys aportacions i per això és indispensable l'elaboració del Pla de la Conca del Xúquer".

Investigadors i ecologistes reconeixen que l'assumpte no és fàcil. Assenyalen el proble-

XAVIER ALIAGA ESCRITOR

“Estic en una etapa de plenitud creativa”

ESPERANÇA COSTA València

Tre novel·les escrites, i diària: tres premis. El periodista i escriptor Xavier Aliaga és un corredor de fons metòdic, però, quan fa el salt, l'encerta. Després de *Si no ho dic rebente* (premi Vila de Lloseta de Mallorca l'any 2005), i *Els neons de Sodoma* (premi Andròmina el 2008), acaba d'obtenir el premi Joanot Martorell de Gandia amb *Vides desafinades*. L'obra li ha suposat, segons l'autor, una recerca fructífera en la construcció narrativa. “És una novel·la complicada, la que més disgustos m'ha donat en la confecció, però la que més m'ha satisfet en la concreció”, explica.

Amb aquest drama actual (“una novel·la moderna”, segons el jurat del premi), que reflecteix la complexitat dels temps que corren i el desconcert d'una generació, l'escriptor de Xàtiva ha canviat de registre i ha filat una novel·la de trànsit cap a la maduresa literària. “L'humor bandarra de les dues novel·les anteriors era una reacció defensiva que em feia sentir còmode i segur, però he volgut créixer, exigir-me més. Estic en una etapa de plenitud creativa”.

La trama se centra en dos amigues joves que intenten salvar una discogràfica independent, “però a més s'hi reflecteixen els dubtes en una societat que s'ha fet molt difícil per als joves. En part és una novel·la de la meua generació”, afeg. Com en tot procés creatiu, el

L'escriptor Xavier Aliaga. / NATXO FRANCÉS

“L'obra també tracta les relacions entre València i Barcelona”

pla inicial va canviant fins que sembla que adquireix vida pròpia. “En voler donar visibilitat a tots els personatges, d'una novel·la a dues, veus va eixir al final una obra coral, a sis veus. És que tinc la influència d'Azcona i Berlanga gravada a foc”, reconeix somrient.

El seu contacte amb l'escena independent es va refermar entre els anys 2003 i 2007, quan tenia un programa a

Ràdio Klara anomenat *La caixa de la música*. “Gràcies al programa, que no era massa bo, anava als concerts i entrevistava els grups. Vaig gaudir moltíssim, era com trobar el meu lloc al món”. Aliaga coneix a fons l'escena independent, perquè com a periodista segueix de ben a prop els moviments culturals, i des d'aquestes pàgines del *Quader*, per exemple, ens descobreix sovint noves veus i tendències del panorama musical valencià. “Però no és una novel·la autobiogràfica”, aclareix. Amb el món de la música com a trama, l'obra també tracta les relacions entre València i Barcelona a través de la vida d'uns valencians a la capital catalana i el descobriment de València

per part d'un barceloní que a poc a poc va adquirint pes en la novel·la.

Filòleg de formació, periodista de professió, Aliaga toca tots els pals de l'àmbit de la comunicació i du una vida professional d'allò més frenètica: participa en debats literaris i tertúlies radiofòniques, presenta llibres, ha escrit guions per a sèries de televisió i col·labora en diversos mitjans escrits i revistes especialitzades. Ara prepara un nou projecte literari basat

en la vida d'un familiar seu. Durant aquesta entrevista (hem quedat de bon matí, refugiats en una terrassa al sol amb un café ben calent a les mans) no lleva l'ull a la seua Blackberry, omnipresent damunt la taula. Perquè Aliaga sempre està connectat: té un bloc (sotalacreueta.blogspot.com) i participa activament en les xarxes socials. “Són un canal magnífic per a contactar directament amb els lectors”, afirma. I mentre ens conta el seu interès pels clàssics contemporanis com Faulkner o Steinbeck, o per la novel·la negra de Hammet i Chandler, la Blackberry no para de donar-li tocs. Algú deu estar comentant el seu llibre per Facebook o Twitter.